

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛОВДИВ
ФАКУЛТЕТ ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ
КАТЕДРА „ОБЩЕСТВЕНОЗДРАВНИ НАУКИ“

Лекция №7

ТЕНДЕНЦИИ В ДЕМОГРАФСКОТО РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ И БЪЛГАРИЯ

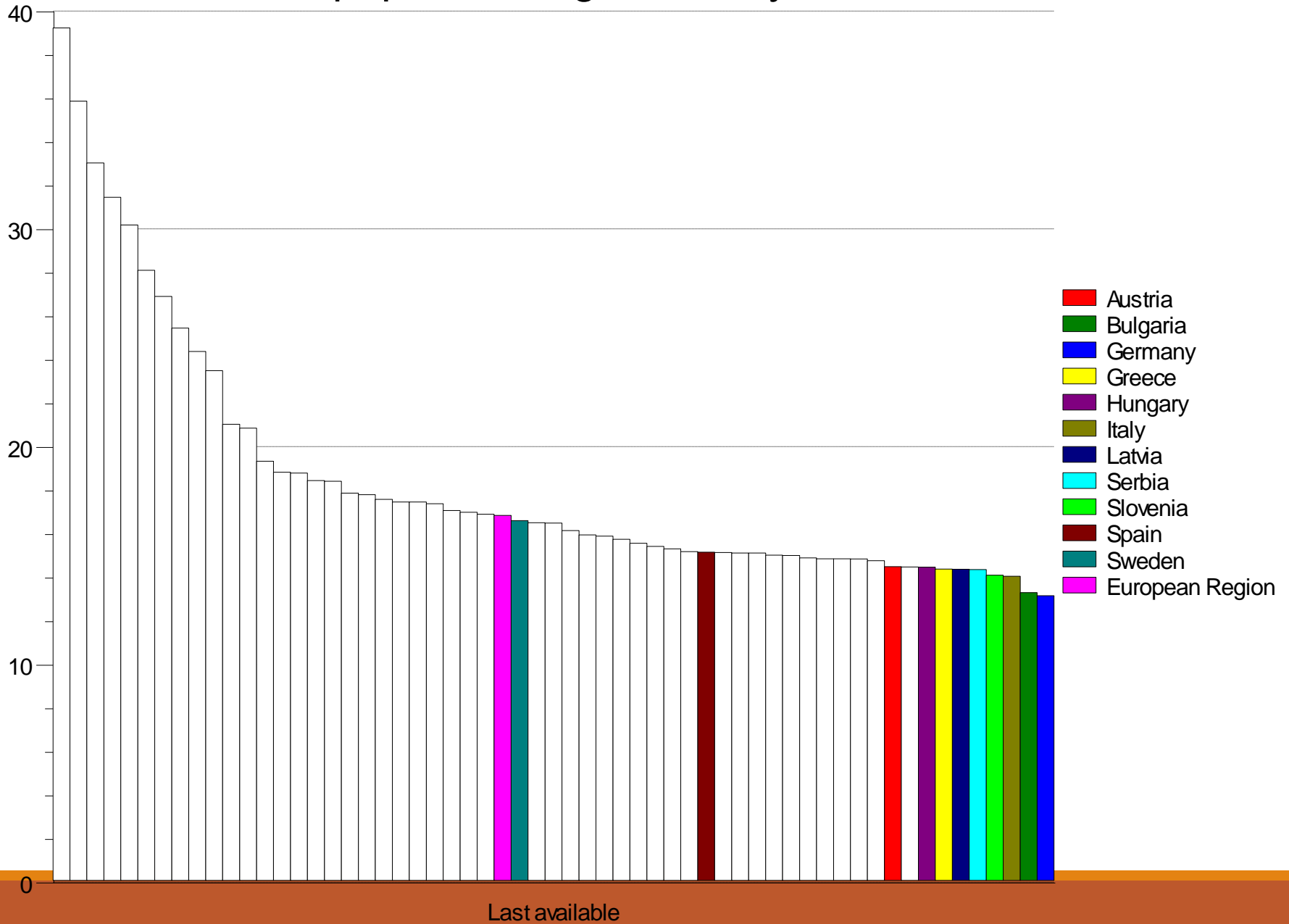
Проф. д-р Силвия Янкуловска, дмн

СРЕДНА ВЪЗРАСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО В СВЕТА

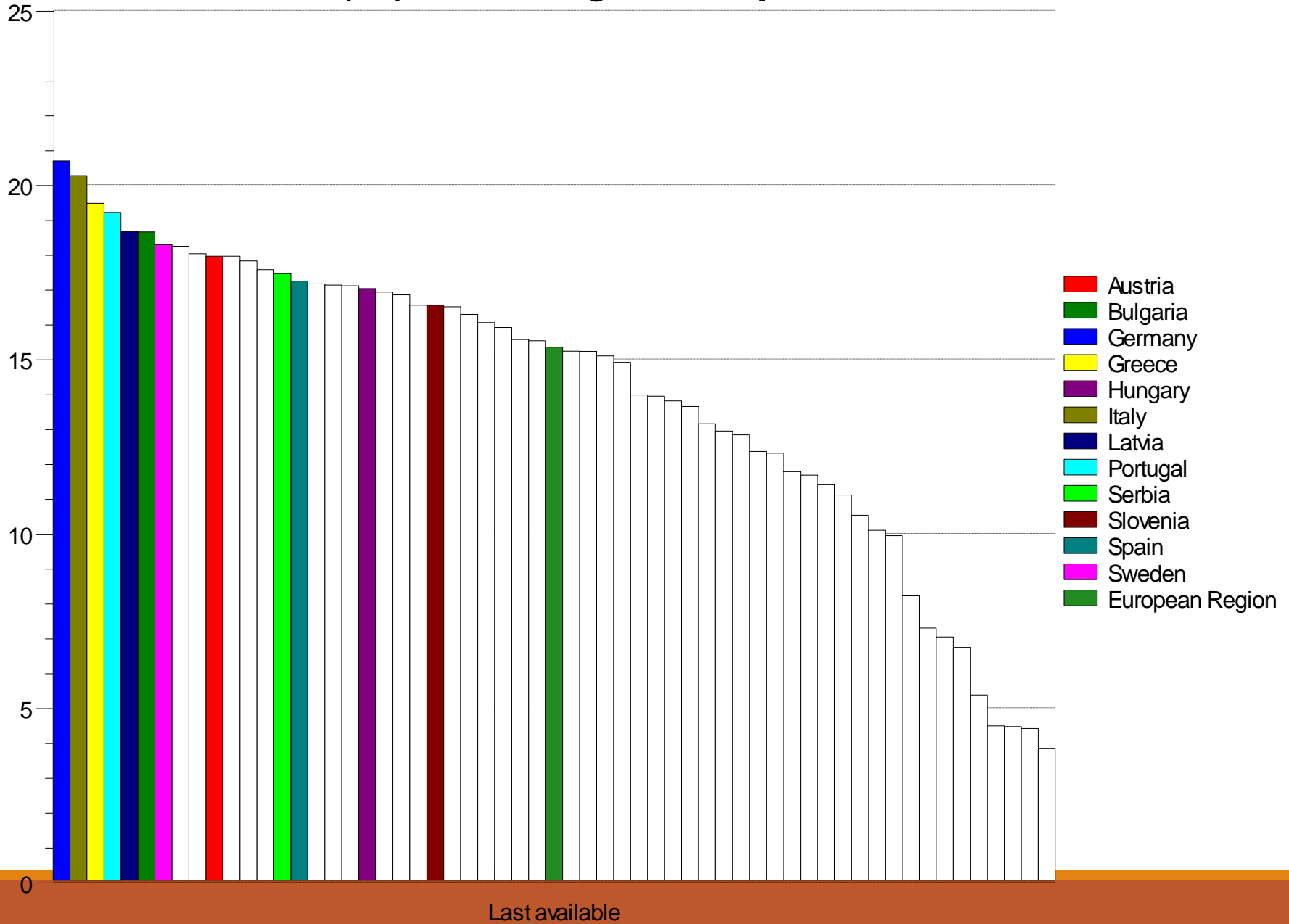
Региони	1950	2000	2050
Общо	23,6	26,5	36,2
Развит свят	28,6	37,4	46,4
Развиващ се свят общо	21,4	24,3	35,0
Най-слабо развити страни	19,5	18,2	26,5

Страни	65+/0-14		РЪСТ В %
	1970	2011	2011/1970
Италия	43,68	144,20	330,1
България	42,00	140,60	334,8
Гърция	44,89	135,40	301,6
Португалия	33,97	132,19	389,1
Австрия	57,92	120,89	208,7
Унгария	55,50	115,61	208,3
Испания	34,74	113,72	327,3
Швейцария	47,77	111,90	234,2
Швеция	65,60	110,12	167,9
Финландия	37,16	108,07	290,8
Румъния	34,67	98,61	284,4
Дания	52,68	96,18	182,6
Обединено кралство	54,07	94,79	175,3
Нидерландия	37,24	91,54	245,9
Полша	30,55	90,09	294,9
Норвегия	52,64	81,86	155,5

% of population aged 0–14 years

% of population aged 65+ years

ЗДРАВЕН СТАТУС В ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ

---

1. Европейско проучване върху качеството на живота (EQLS) показва, че здравният статус в присъединилите се след 2004 г. страни е като цяло по-лош от този в старите 15 страни-членки. Макар СППЖ да нараства, то тези страни няма да достигнат нивото на здраве на възрастните хора в останалите 15 страни в следващите две десетилетия.
2. Проучването показва също, че възрастта играе главна роля в болестността и инвалидността. Над половината от лицата над 65 г. в тези страни посочват наличие на хронични заболявания и инвалидност.

ЗДРАВЕН СТАТУС В ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ

---

3. Според резултати от друго проучване върху здравето, стареенето и пенсионирането в Европа (SHARE), около 40% от възрастните лица отбелязват някаква степен на ограничение на двигателната активност и почти 50% посочват наличие на хронични здравни проблеми.
4. Повече от 2/3 са имали поне едно хронично заболяване, а 40% посочват две и повече хронични заболявания.

ЗДРАВЕН СТАТУС В ЕВРОПЕЙСКИТЕ СТРАНИ

---

5. Сред най-честите заболявания са: артрит, диабет и сърдечни заболявания, хипертония и висок холестерол.
6. Основните причини за смърт са болестите на кръвообращението и неоплазмите, които заедно формират около $2/3$ от всички умирения при двата пола. Една шеста от всички умирения се дължи на ИБС и $1/10$ – на мозъчно-съдовата болест.

Все по-малко лица в трудоспособна възраст за подкрепа на по-възрастните хора.

Населението на Европа застарява поради нарастващата средна продължителност на предстоящия живот и намаляването на раждаемостта.

Броят на лицата в трудоспособна възраст на 1 пенсионер ще намалее почти 2 пъти към 2050г.
– от 3.5 сега до 1.8.

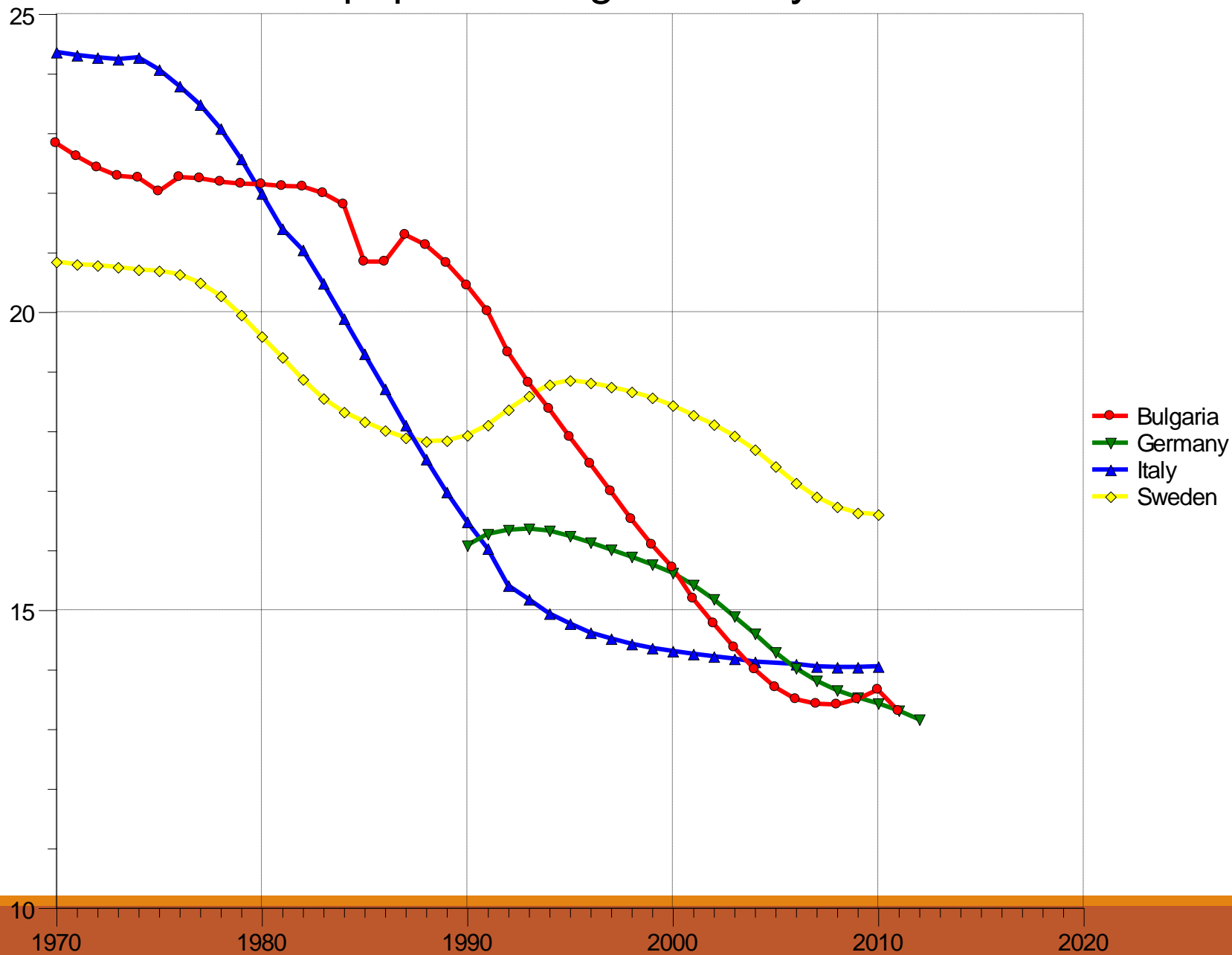

Заедно с намаляването на раждаемостта през последните 20 години, ще настъпят проблеми с привличането на квалифицирани работници и броят на излизащите от трудоспособна възраст ще превишава поколенията на встъпващите в нея.

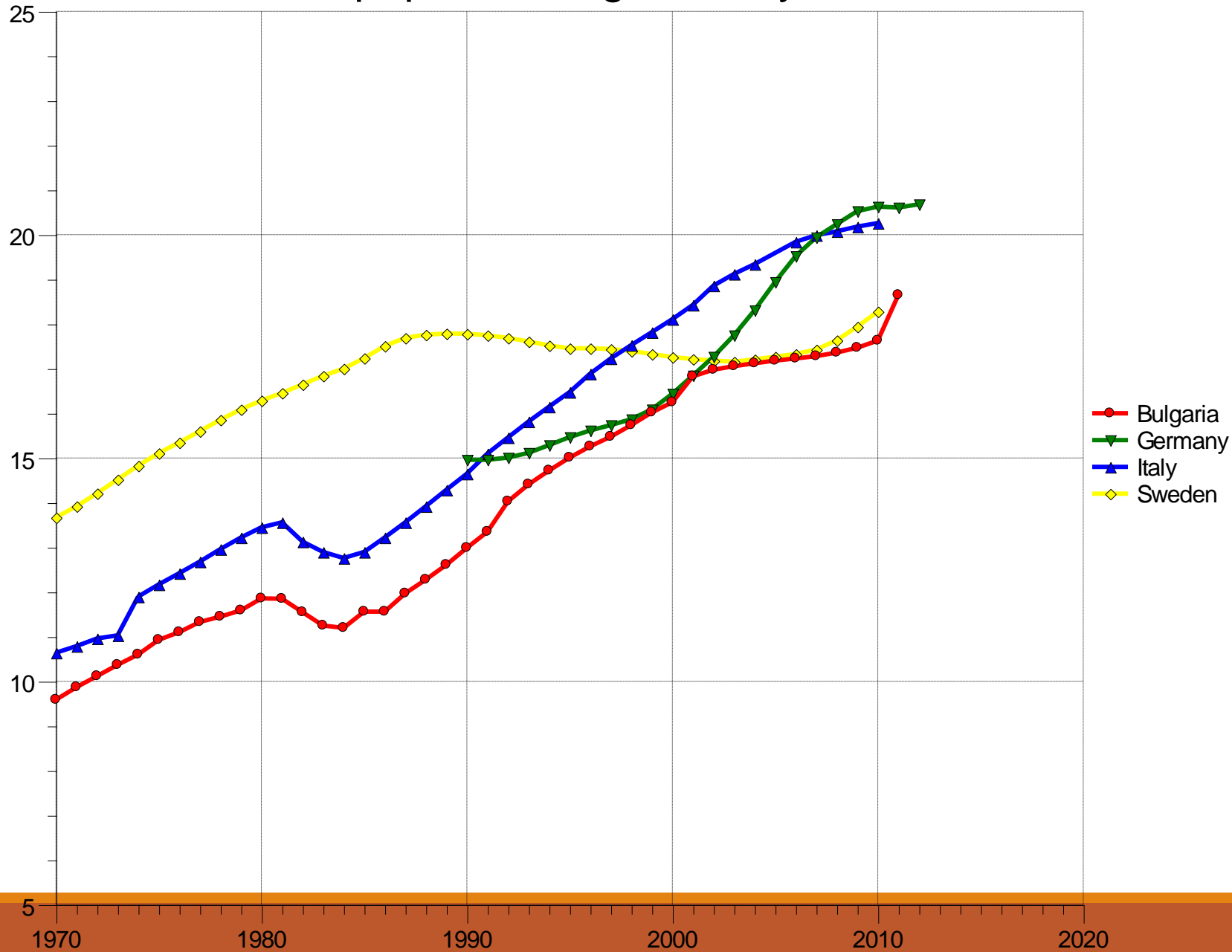

Застаряването на населението поставя **сериозни предизвикателства пред здравната система** като цяло и пред здравната служба във всяка страна: развитие на адекватна здравна помощ, развитие на здравни институции за продължително лечение, хосписни грижи, адекватна подготовка на здравните кадри за работа в възрастното население и т.н.

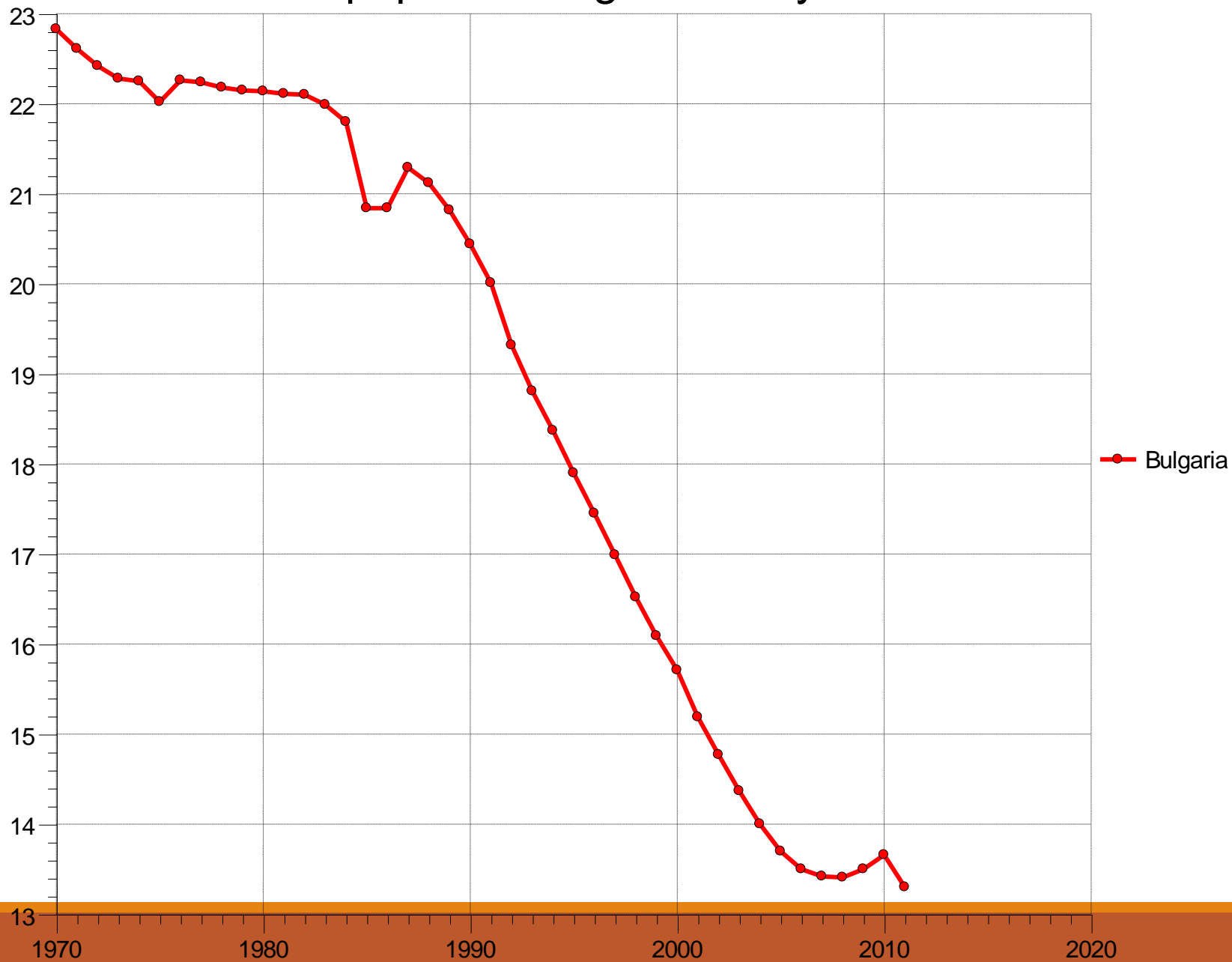
% of population aged 0–14 years

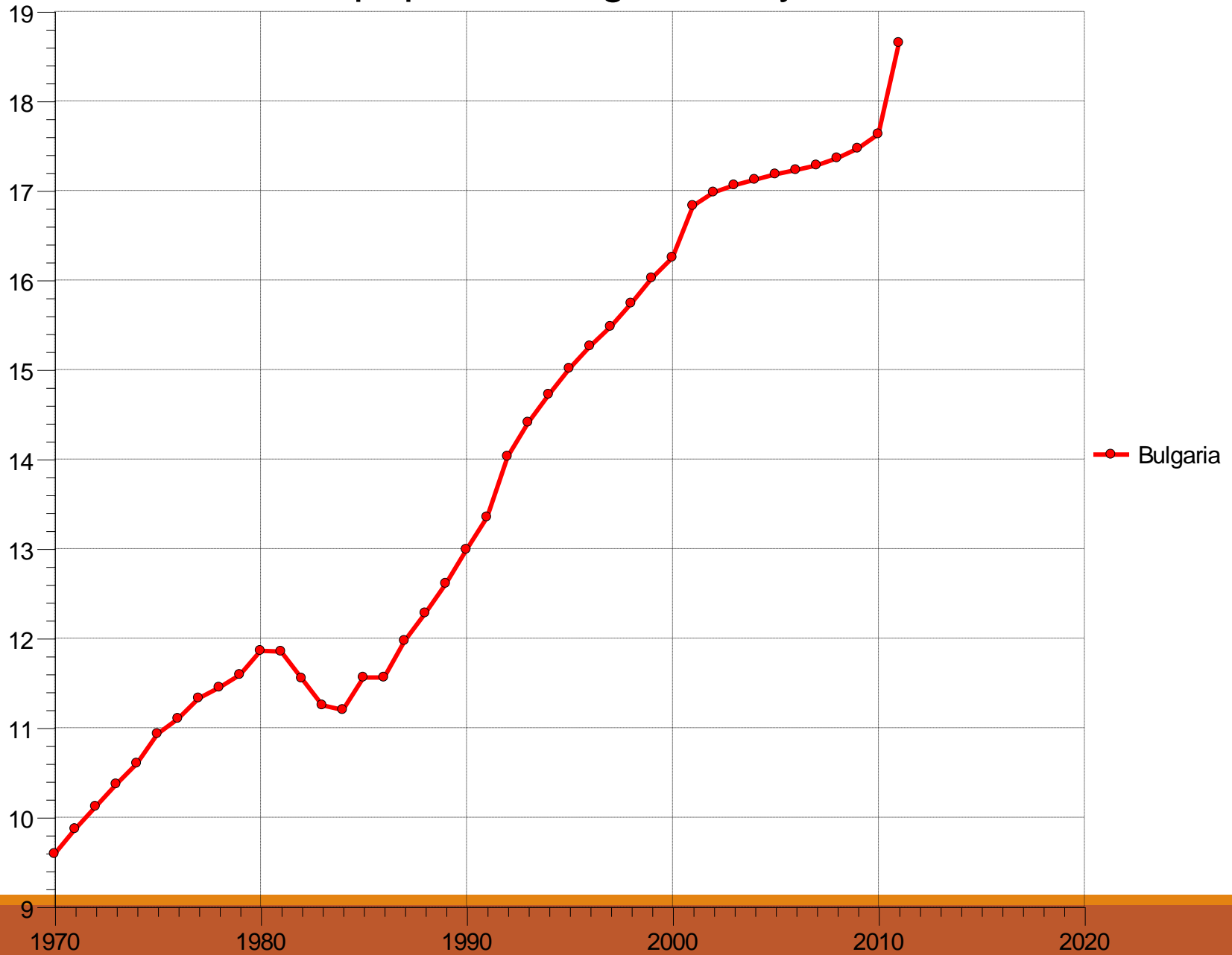
% of population aged 65+ years

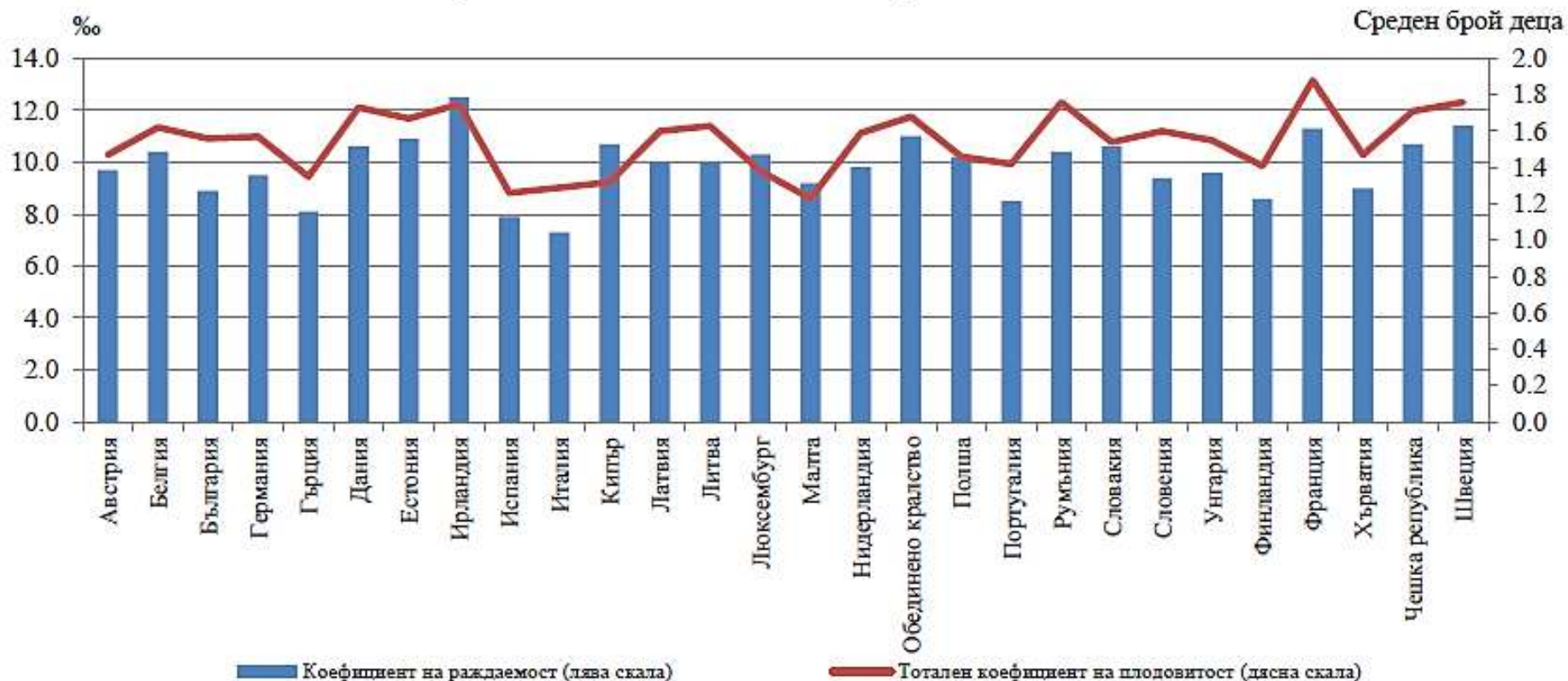
% of population aged 0–14 years

% of population aged 65+ years

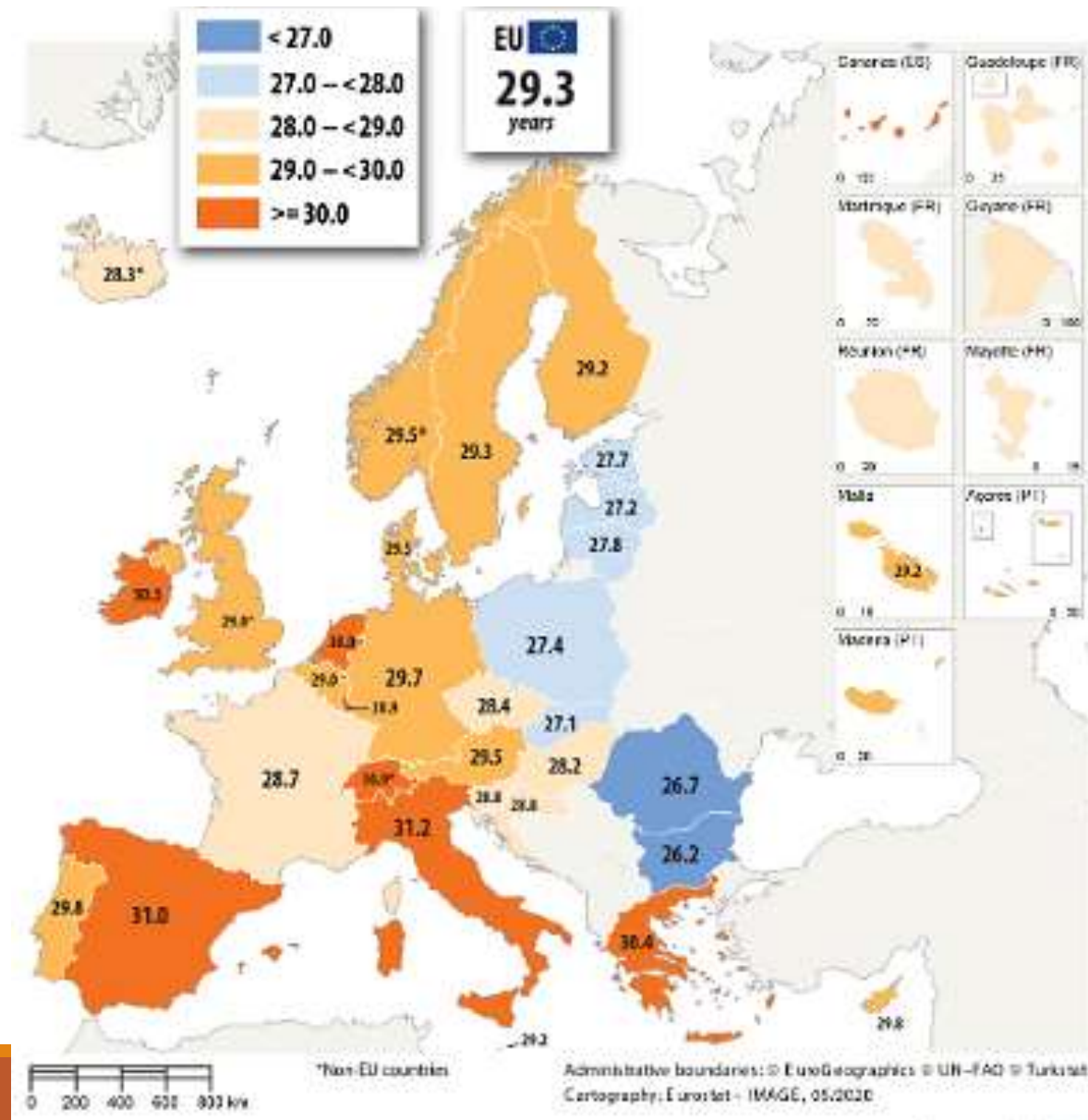

Фиг. 8. Коэффициент на раждаемост и коэффициент на плодовитост в държавите - членки на ЕС, през 2018 година

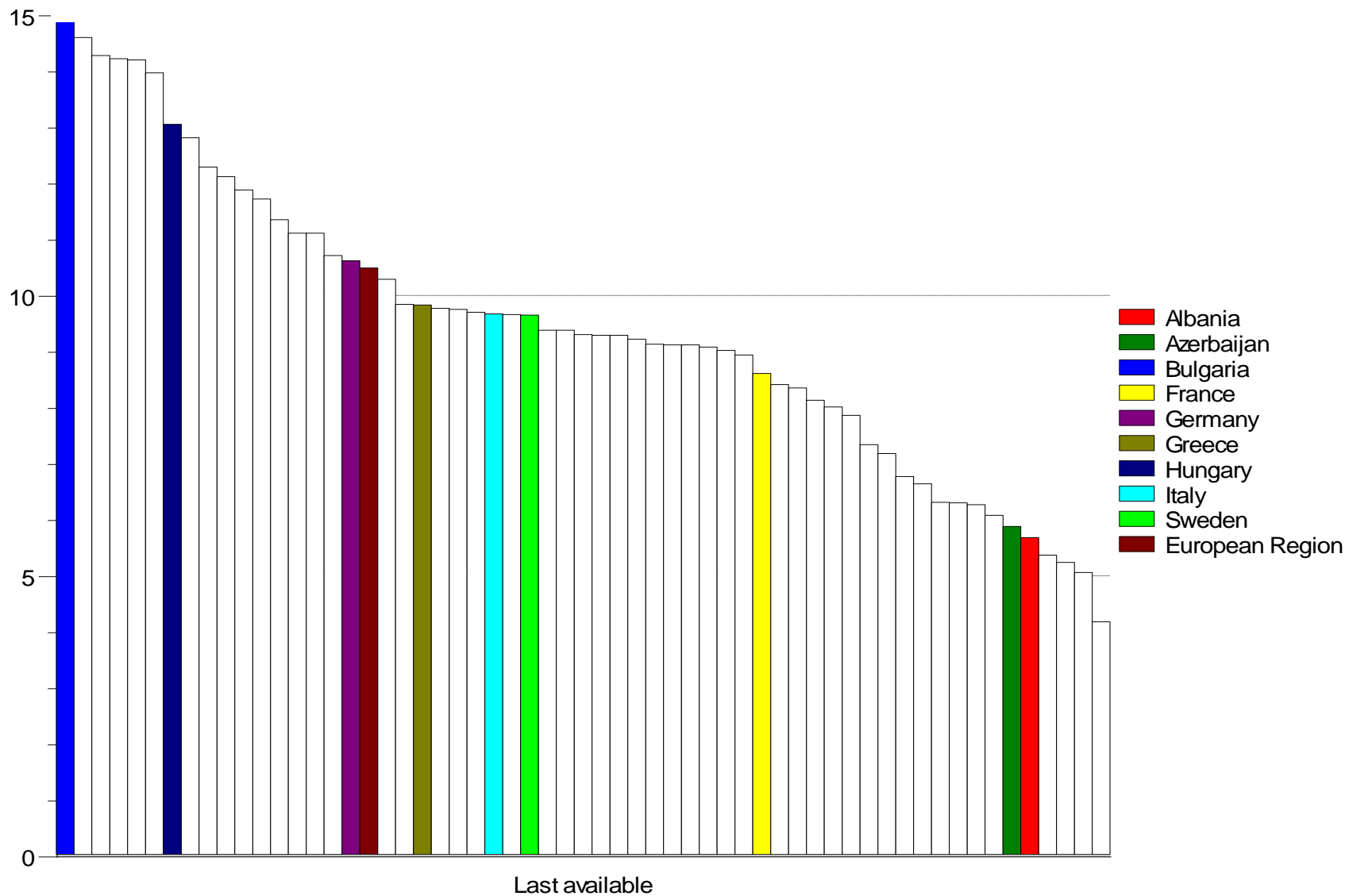
СРЕДНА ВЪЗРАСТ НА РАЖДАНЕ НА ПЪРВО ДЕТЕ В ЕВРОПА ЗА 2018 г.

СУМАРНА ПЛОДОВИТОСТ ЗА 2018 г.

БРУТЕН КОЕФИЦИЕНТ ЗА СМЪРТНОСТ В ИЗБРАНИ ЕВРОПЕЙСКИ СТРАНИ

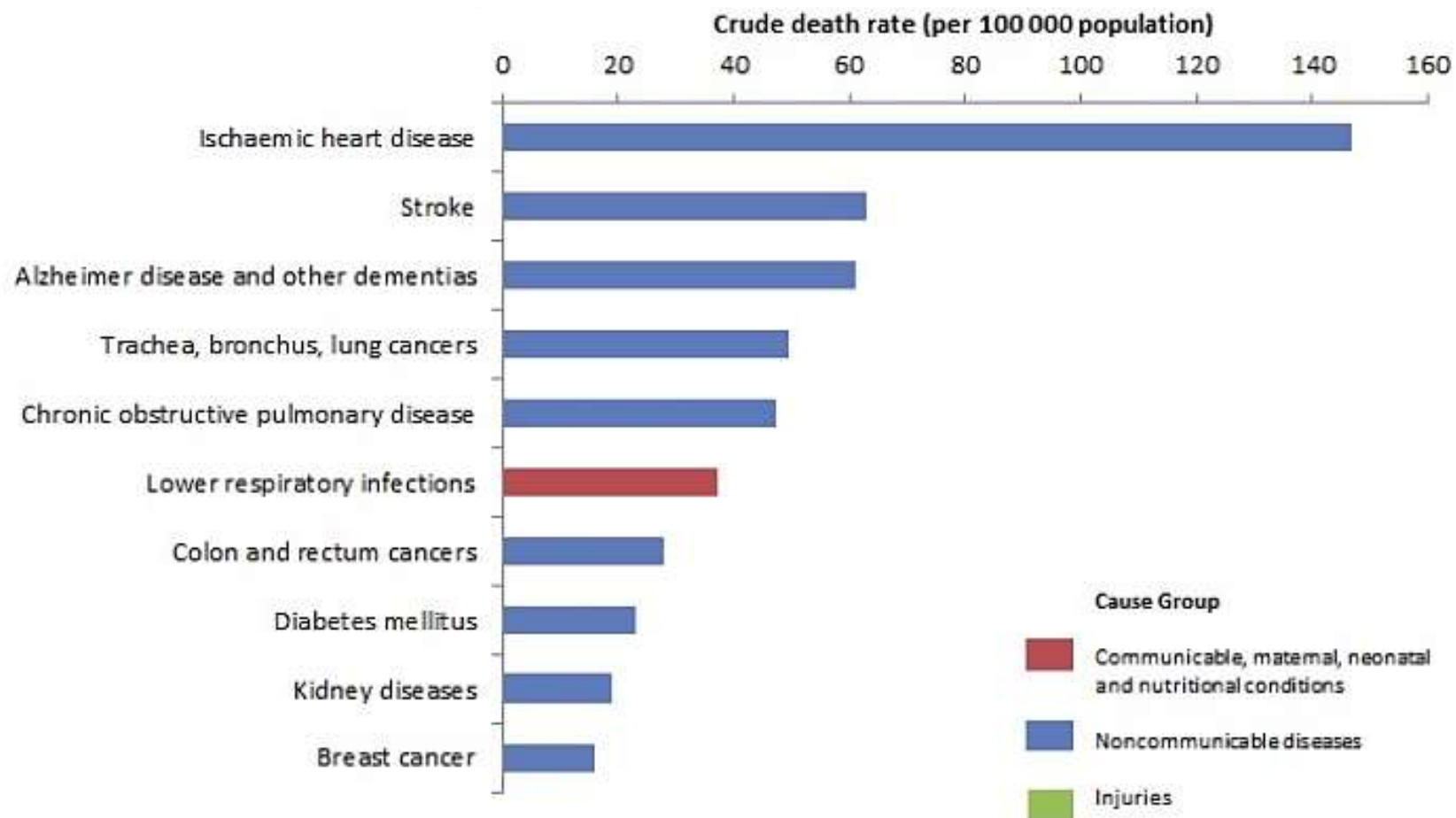

Коефициентът на естествения прираст общо за ЕС-28 през 2017 г. е минус 0.4‰.

Тринадесет страни имат положителен естествен прираст, като най-висок е този показател в Ирландия (6.6‰), Кипър (3.8‰) и Люксембург (3.2‰).

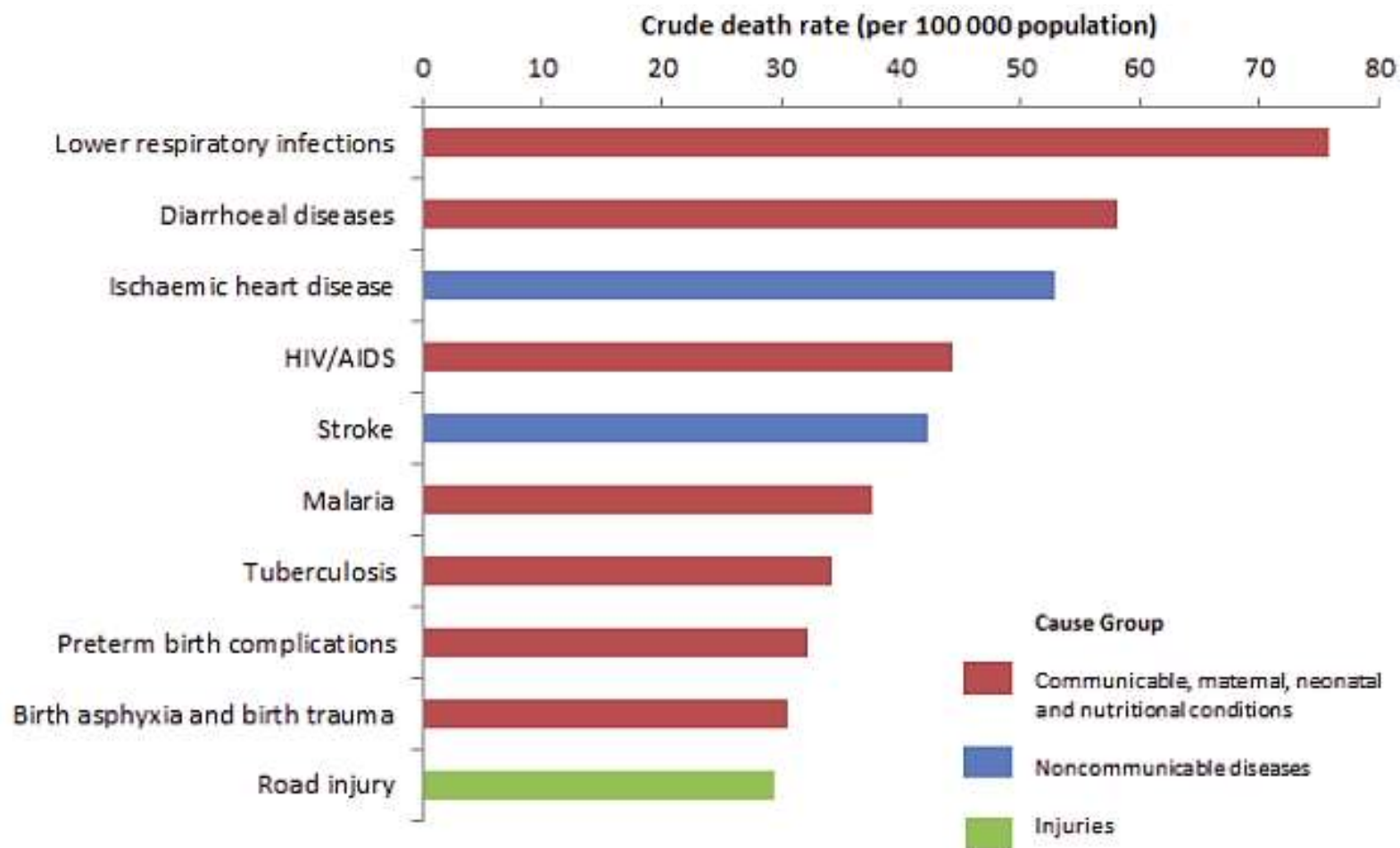
Освен България с високи стойности на отрицателен естествен прираст са Латвия и Хърватия - по минус 4.1‰, и Литва - минус 4.0‰.

10 ВОДЕЩИ ПРИЧИНИ ЗА СМЪРТ В РАЗВИТИ СТРАНИ ЗА 2016 г.

Source: Global Health Estimates 2016: Deaths by Cause, Age, Sex, by Country and by Region, 2000-2016. Geneva, World Health Organization; 2018.
World Bank list of economies (June 2017), Washington, DC: The World Bank Group; 2017 (<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906319-world-bank-country-and-lending-groups>).

10 ВОДЕЩИ ПРИЧИНИ ЗА СМЪРТ В РАЗВИВАЩИ СЕ СТРАНИ ЗА 2016 г.

Source: Global Health Estimates 2016: Deaths by Cause, Age, Sex, by Country and by Region, 2000-2016. Geneva, World Health Organization; 2018.
World Bank list of economies (June 2017). Washington, DC: The World Bank Group; 2017 (<https://datahelpdesk.worldbank.org/knowledgebase/articles/906519-world-bank-country-and-lending-groups>).

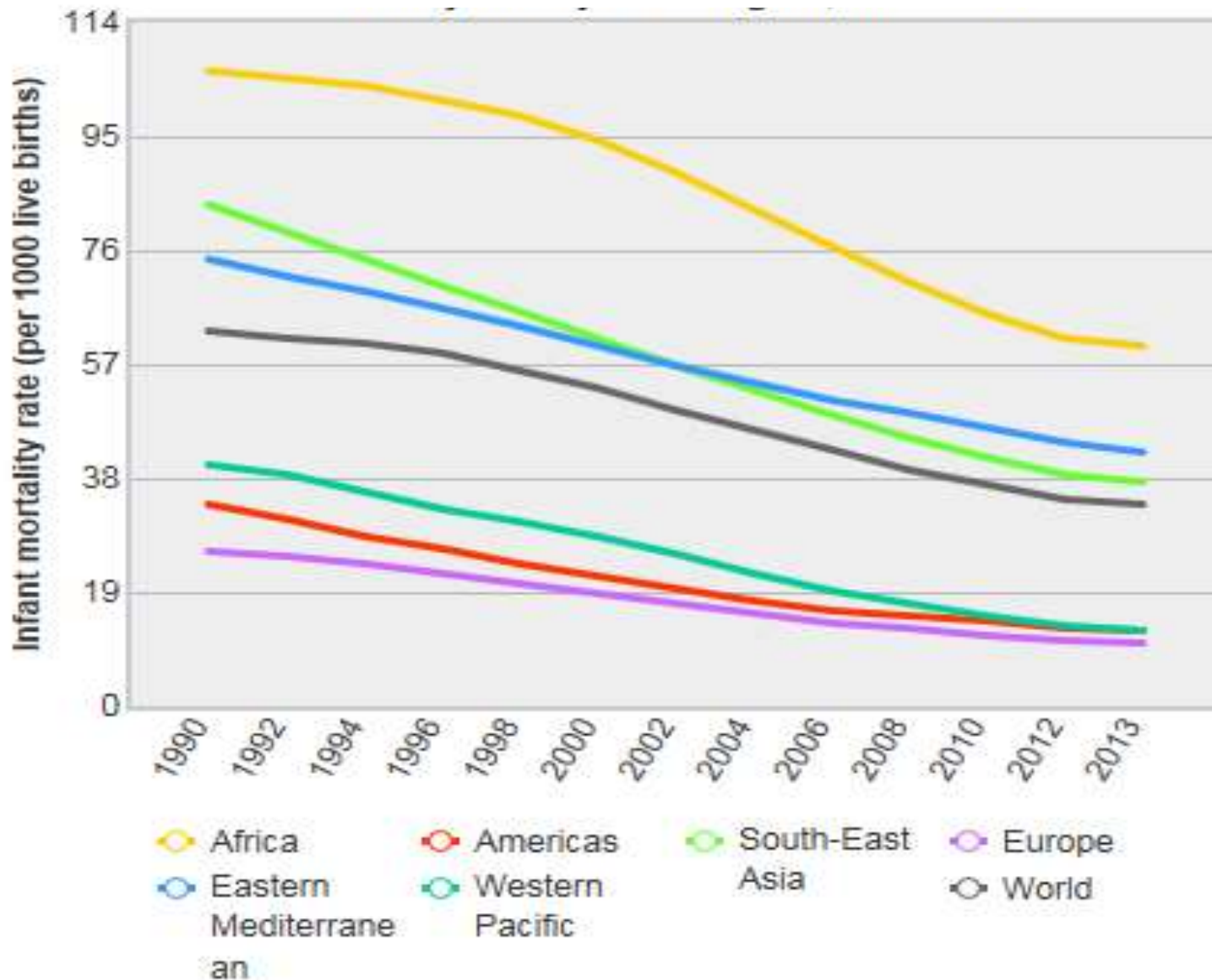
Смъртност по причини в България – 2018 г.

ТЕНДЕНЦИИ НА ДЕТСКАТА СМЪРТНОСТ 1990-2013

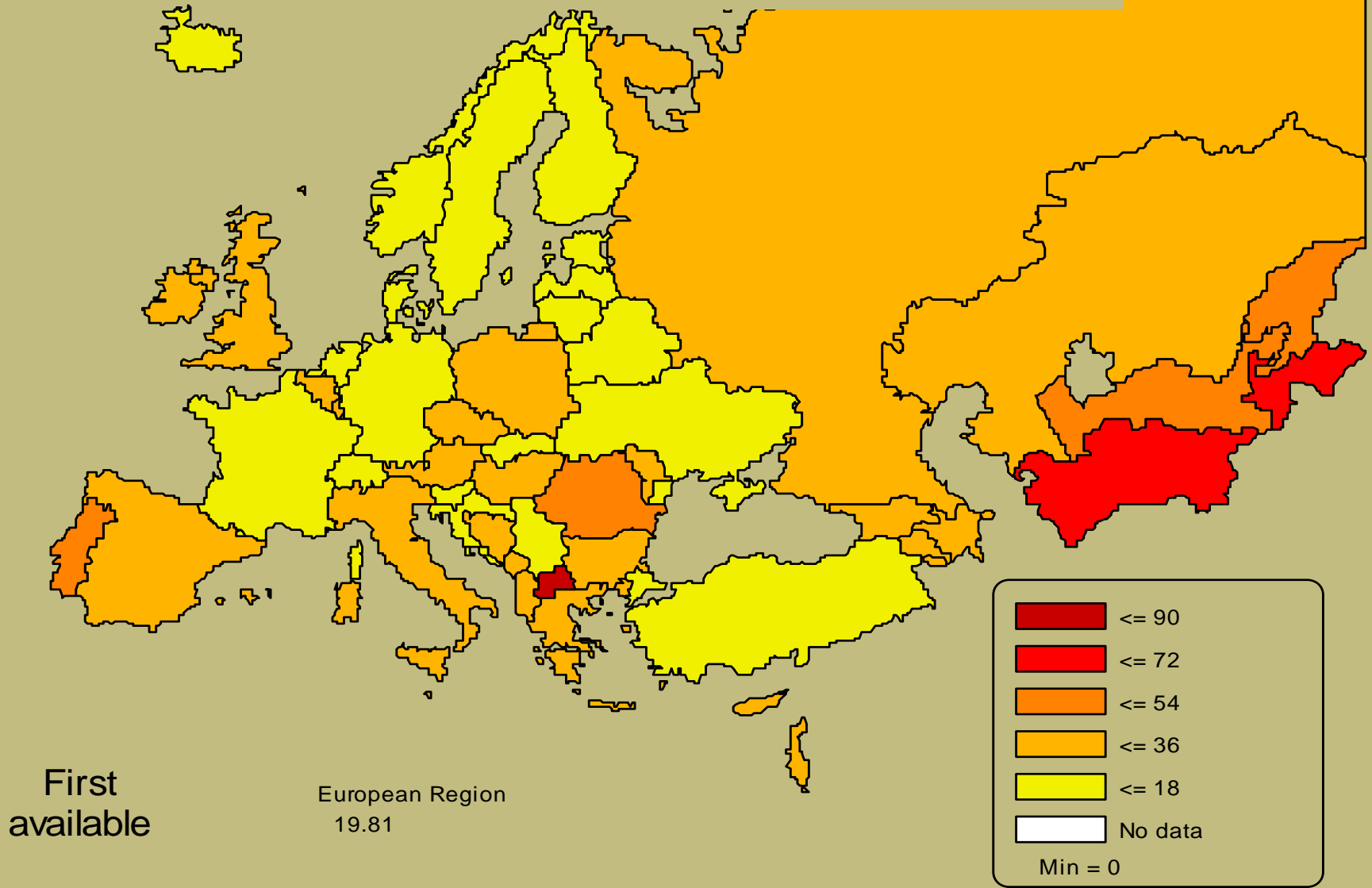
Данни за света и по региони на СЗО

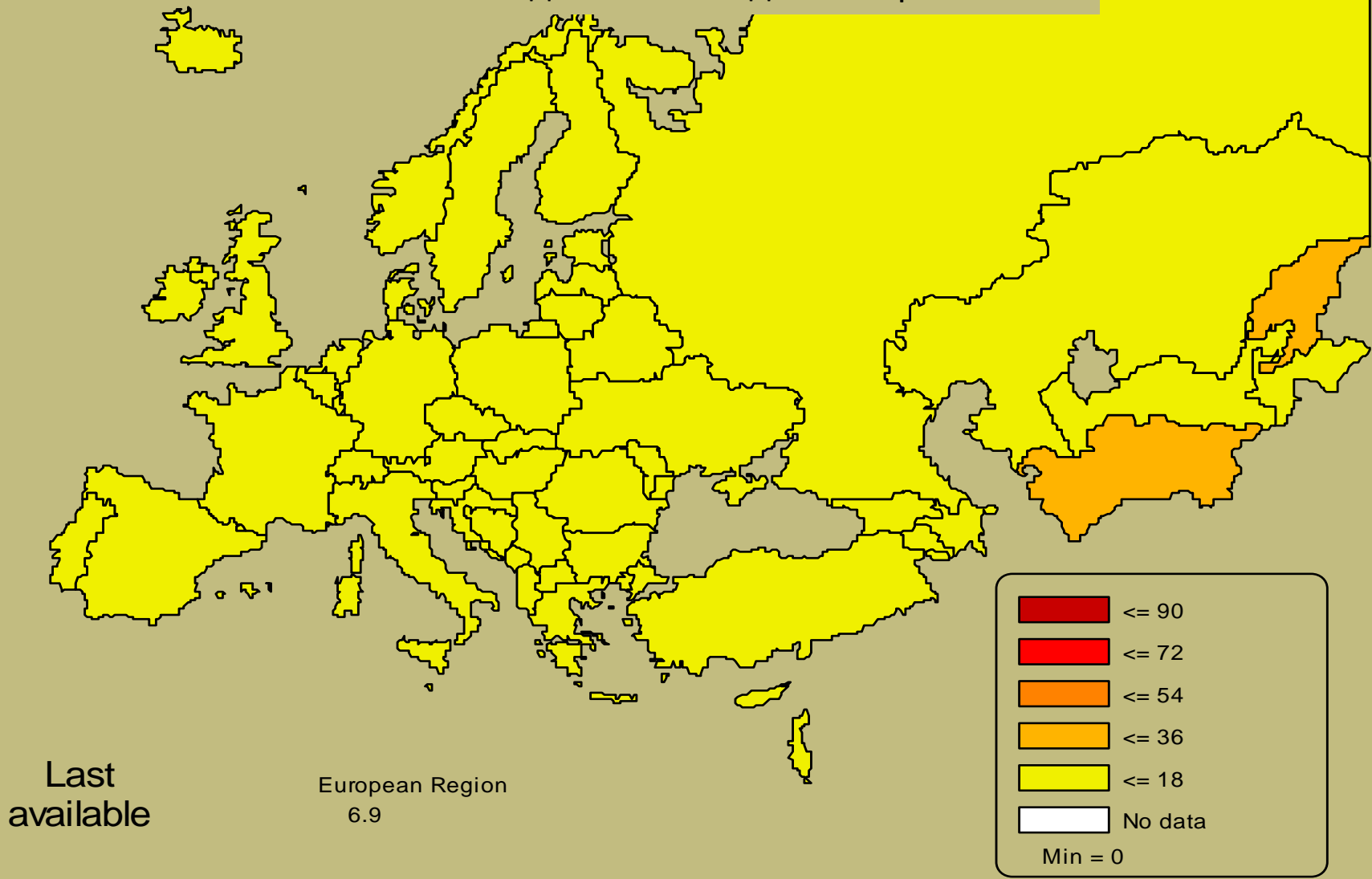
ДЕТСКА СМЪРТНОСТ

първи налични данни Европа 70-те години

ДЕТСКА СМЪРТНОСТ

последни налични данни Европа

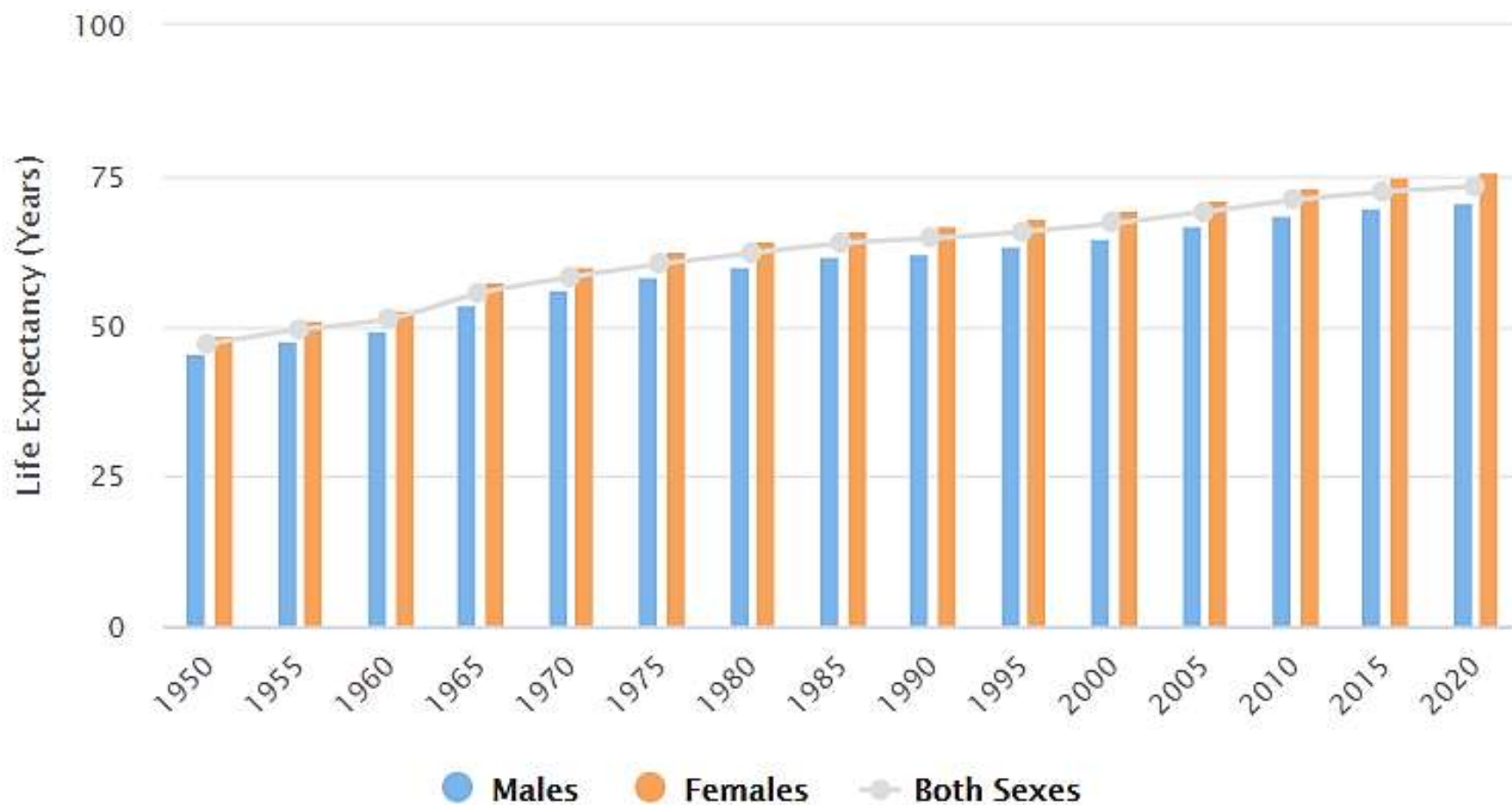

Last available

European Region
6.9

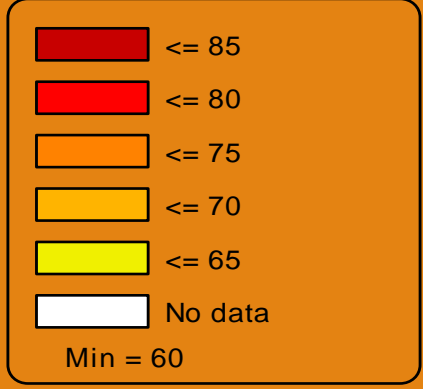
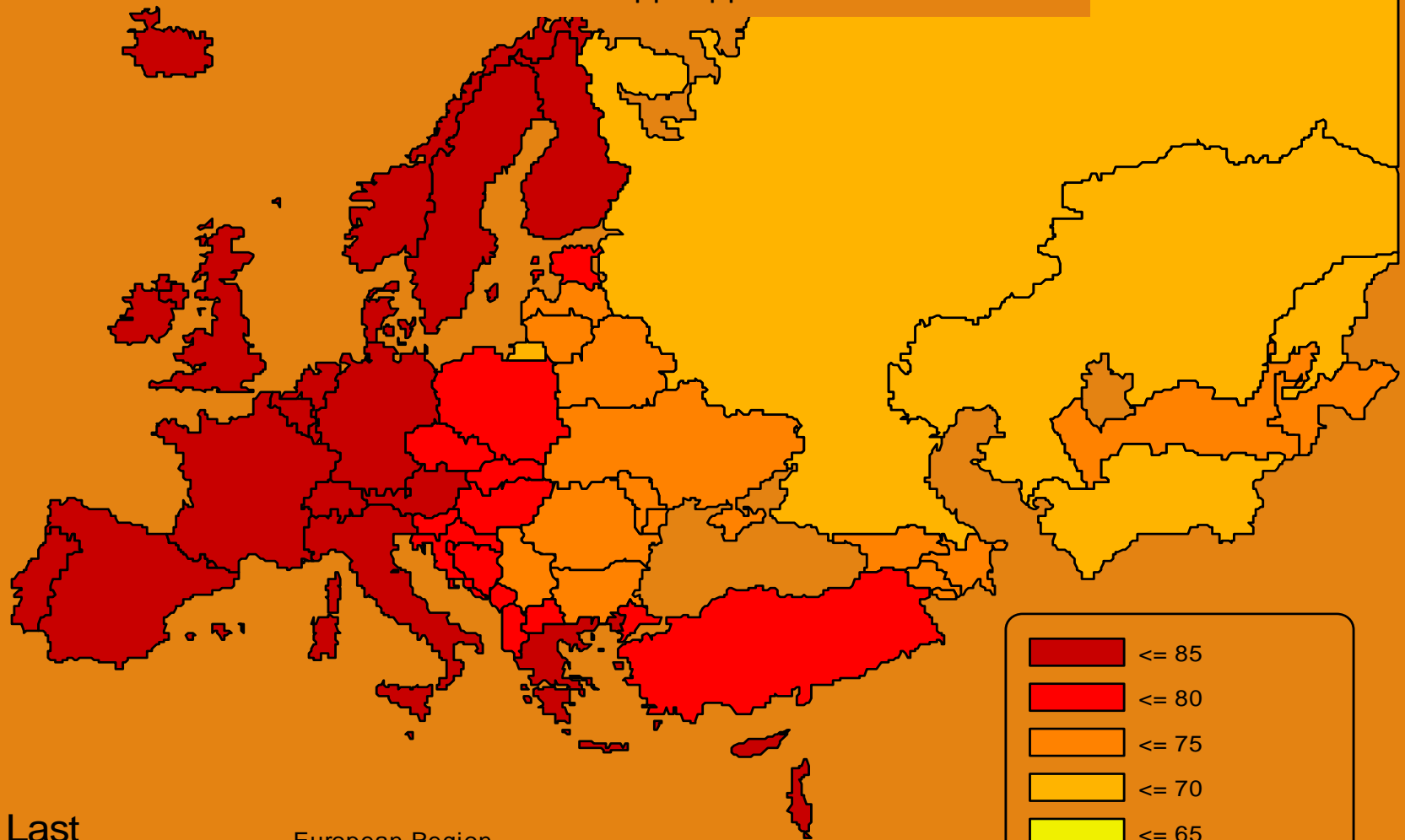
ТЕНДЕНЦИИ НА СППЖ ОТ 1955 г. насам

Males, Females, and Both Sexes combined

СППЖ в ЕВРОПА

Последни данни

Last available

European Region
76.76